

Fi2016/02568/K

Remissvar, Regional indelning – tre nya län (SoU 2016:48)

Antaget av fullmäktige i Nordanstigs kommun 2016-10-03, § 109.

Sammanfattning

Nordanstigs kommun ställer sig bakom förslaget till ny regionindelning och bildandet av ett nytt landsting. Vi anser också att den nya regionens centrala placering i riket bör avspeglas i namnet. Vi föreslår därför att regionen benämns Region Mitt.

Vi betonar, vid bildandet, vikten av en decentraliserad regionorganisation för att uppnå delaktighet i regionens alla delar. Lika viktig är överföringen av statliga resurser för att säkra regional utveckling. Region Mitts behov av speciella arrangemang gentemot tillväxsfaktorn Stockholm är betydande. För Nordanstigs del är behoven av liknande arrangemang mot Sundsvallsregionen mycket viktiga.

Ja till ett län och landsting och landsting i Mellansverige enligt indelningskommitténs förslag.

Det är Nordanstigs kommuns uppfattning att det finns objektivt bärande skäl att genomföra förslaget om att bilda ett nytt landsting i Mellansverige, Region Mitt och att det medför bestående fördelar i enlighet med indelningslagens krav.

Staten, näringslivet och civilsamhället har under lång tid successivt omorganiserat sig i regioner större än dagens små län. Det har lett till en oacceptabel asymmetri, som gör att de tre stora länen har andra förutsättningar än de 18 mindre.

Frågan om en ny regionindelning har diskuterats under lång tid. Genom utredningar, dialoger och remissvar har en majoritet av berörda intressenter ställt sig bakom behovet av en reform. Nordanstigs kommun delar regeringens utgångspunkter i direktiven, liksom kommitténs analys att sex jämstarka regioner är rätt väg att gå.

Regeringen bör vara tydlig och i kommande proposition lägga fast att Sverige på regional samhällsnivå från år 2023 ska vara indelat i sex län och att relevanta statliga myndigheter ska följa denna indelning.

God granne

Region Mitt kommer att gränsa till samtliga föreslagna län utom Skåne/Blekinge. Detta gör att det är väsentligt att bygga upp goda grannrelationer inom alla samhällsområden.

Region Mitt kommer att ha den för länet sannolikt viktigaste tillväxsfaktorn – Stockholm – utanför länet. Detta kommer att kräva speciella arrangemang för att koppla samman Region Mitt med Stockholms län inom till

exempel infrastruktur, kollektivtrafik, kultur och arbetsmarknad. För Nordanstigs kommuns del gäller samma behov gentemot Sundsvallsregionen som är en viktig samarbetspart.

Hälso- och sjukvården behöver en större organisation

Hälso- och sjukvårdens framtida utmaningar kommer att kunna hanteras på ett bättre sätt i större demokratiskt styrda landsting än i dagens samverkansnämnder. De förhandlingslösningar som nämnden kan åstadkomma är inte tillräckligt kraftfulla för önskvärd utveckling.

Regionens storlek är viktig för möjligheten att ta ett samlat ansvar för hela vårdkedjan inklusive den högspecialiserade vården. Ökad kunskap, demografisk förändring och ökade krav från medborgarna innebär att vården framöver också kommer att behöva genomföra stora investeringar. Små landsting har ett litet befolkningsunderlag och därmed en för liten ekonomi för att klara dessa framtida stora investeringsbehov. I dessa och andra välfärdsfrågor är samspelet med kommunerna en viktig framgångsfaktor.

Stärkt kapacitet för forskning och utveckling

Det föreslagna Region Mitt kommer att innehålla många starka företag, lärosäten och en hälso- och sjukvård med sammantaget en betydande forsknings- och utvecklingskapacitet. Genom ett strategiskt utvecklingsarbete kommer kraftsamlingen av resurser, bättre främja en hållbar tillväxt. Nordanstigs kommun anser att detta ger ökade möjligheter att stärka näringslivets utveckling i hela det nya länet.

Demokratin kan utvecklas

Dagens gränsöverskridande beslutsformer inom till exempel sjukvårdsregionerna och infrastrukturplaneringen kommer att i allt väsentligt ersättas av beslut i ett direktvalt fullmäktige. Detta är ett viktigt steg för att stärka demokratin.

Här måste de förtroendevalda vara tillräckligt många, representativa och geografiskt spridda för att skapa en bred kontaktyta gentemot kommuner, näringsliv, civilsamhälle och enskilda medborgare. Nordanstigs kommun bedömer att större regioner ger det nya landstinget i Mitt en kraftfullare röst nationellt och internationellt. Det nya länet får också en ökad samlad kapacitet att till exempel skapa effektiv sjukvård och kollektivtrafik.

Landstinget ska ha det regionala utvecklingsansvaret

Nordanstigs kommun tillstyrker Indelningskommitténs förslag om att det är landstingen som ska ha det regionala utvecklingsansvaret. Enligt kommittén ska landstingen framöver åläggas detta ansvar. Förslaget tydliggör att detta uppdrag kommer från staten.

Större och bredare uppdrag

Region Skåne och Västra Götalandsregionen har visat att den regionala politiska nivån är både beredd och kapabel att axla ansvar som traditionellt funnits i staten. Infrastruktur i vägar, järnvägar och bredband, liksom delar av arbetsmarknadspolitiken, utbildningspolitiken, forskningsfinansiering och ett vidgat ansvar för den nationella delen av kulturpolitiken är exempel på områden som bör diskuteras. Här ser Nordanstigs kommun att överföring av statliga resurser bör ske för att säkra regional utveckling.

Flerkärnig förvaltningsstruktur

I det nya länet kommer såväl landstingets förvaltningsorganisation som länsstyrelsen och berörda sektorsmyndigheter med regional organisering att behöva välja lokaliseringar. Även om olika organ fattar formella beslut så bör i första hand regeringen och kommande indelningsdelegerade föra nära överläggningar för att bästa resultat ska uppnås.

Nordanstigs kommun betonar vikten av en decentraliserad regionorganisation, för att uppnå delaktighet i regionens alla delar.

Finansieringsprincipen gäller

Finansieringsprincipen ska gälla också en reform som denna. De merkostnader som uppkommer enligt förslaget ska enligt vår uppfattning finansieras av staten. Vi förutser att staten också för dialog med de kommande landstingen om att tillföra ytterligare resurser för att underlätta processen.

Klargör roller på regional nivå

Kommittén måste i sitt fortsatta arbete söka lösningar för att dels ge de nya landstingen ett tydligt mandat att leda utvecklingen inom sitt territorium och dels säkerställa att myndigheterna, inklusive länsstyrelsen, ges en ny roll på den regionala spelplanen. Vår uppfattning är att nya roller, samspel och samverkan måste utformas med utgångspunkt i den nya situationen.

Nytt begrepp istället för landsting?

Begreppet region är etablerat för de landsting som övertagit det regionala utvecklingsansvaret. Nordanstigs kommun är öppna för en diskussion kring namnet på en ny region utifrån dess centrala placering i riket. Vi föreslår därför att regionen benämns Region Mitt.

Fredrik Pahlberg
Kommunchef
Nordanstigs kommun